

V. KIRIN, *Pogled na staru katedralu*

slika *Theatrum mundi* i objavljuje svoj program u središtu kojega je integralno slikarstvo kao materijalizacija umjetnosti *Novoga Eona*. U spomen avangardama XX. st. nastaje ciklus slika *Mundus subterraneus* (1988–89); u ciklusu *Loža crne optike* (1989–90) K. plošne dekorativne stereotipe masovne kulture interpretira na način nove geometrije; u ciklusu *Therapia* (1991–92) uvodi dvodimenzionalne figure i elemente rebusa. U najnovijim ciklusima (*Čuvajte se imitacija!*) vraća se apstraktnoj strukturi simboličnoga jezika. Samostalno izlagao u Čakovcu (1976, 1985), Zagrebu (1976, 1979, 1980, 1983, 1984, 1985, 1986, 1988, 1989, 1990, 1992, 1993, 1994), Beogradu (1987, 1990), Rijeci (1989, 1993), Mariboru (1990), Celju (1990), Ljubljani (1991), Ghentu (1991), Rheimsu (1991), Marseilleu (1991). Sudjelovao na XLV. bijenalu u Veneciji (1993). Od 1982. objavljuje kritičke i teorijske tekstove i vlastite programe u časopisima »Dometi«, »Quorum«, »Život umjetnosti« i dr.

BIBL.: *Illuminatori novog ciklusa*, Zagreb 1988; *Vodič kroz subterraneus*, Zagreb 1992.

LIT.: A. Marčić, *Trokut-vulva-vulkan*, Pitanja, 1982, 10–12. — F. Vikić, *Theatrum mundi* Željka Kipkea, ŽU, 1987, 41–42. — J. Denegri, *Kabinet molitvenih strojeva* (katalog), Beograd 1987. — V. Smith, *Metaphysical Visions of Middle Europe* (katalog), New York 1989. — M. Stilić, *Rekombinacija metoda*, Oko, 1989, 444. — J. Denegri, *Željko Kipke* (katalog), Beograd 1990. — M. Lučić i B. Valušek, *Željko Kipke, Mundus subterraneus* (katalog), Rijeka, Zagreb 1990. — J. Denegri, *Željko Kipke*, Zagreb 1991. — F. van de Veire, *Željko Kipke – caretaker of the underworld, Artefactum* (Antwerpen), 1991, 37. — Bijelić, Deković, Kipke, *Hrvatska, XLV. Biennale di Venezia* (katalog), Zagreb 1993. Ž. Kć.

KIRIN, Josip, slikar (Rijeka, 1781 – 28. XII. 1849). Prema Kukuljevićevim podacima, izradio je sliku Sv. Magdalene za stolnu crkvu u Rijeci, *Polaganje u grob* za crkvicu na Kalvariji iznad Rijeke, a restaurirao je sliku Sv. Dismusa u župnoj crkvi na Trsatu (1824). Djela mu nisu sačuvana.

KIRIN, Vladimir, grafičar i slikar (Zagreb, 31. V. 1894 – 5. X. 1963). Srednju graditeljsku školu polazi u Zagrebu, Umjetničku akademiju u Beču (F. Schmutzer); 1919. usavršava se u Londonu u grafici, radi u studiju Langham, crtač je u revijama »The Studio« i »The Architectural Review«, surađuje u grafičkim časopisima (»Colours« i dr.). God. 1921. izdao prvu mapu *Litografije* (motivi iz Londona, Pariza i Italije). Radi monotipije iz Nizozemske, bakropise iz Londona, 1923. objavljuje 4 mape litografija

pov. i arhit. spomenika: *Split, Šibenik, Hvar i Trogir*, te mapu *Hrvatsko primorje*; 1925. radi mapu grafika *Stari Zagreb*, nakon toga dvije mape crteža *Iz starog Zagreba* i *Iz češkog baroka*. Slika u ulju pejzaže iz okolice Samobora, vedute staroga Zagreba, Pariza i dalm. gradova te portrete (V. Becić). Bavio se ilustracijom i opremom knjiga: nekoliko izdanja *Priča iz davnine* I. Brlić-Mažuranić, Andersenove *Priče*, *Seljačka buna* A. Šenoe, *Iz galantnog stoljeća* J. Matasovića, *Starohrvatska umjetnost* J. Strzygowskoga te brojne dječje slikovnice i knjige za omladinu. Tehnički urednik »Hrvatske revije«, »Savremenika«, »Grafičke revije« i »Hrvatskog kola«. Kao ravnatelj tiskare »Narodnih novina« i grafički stručnjak izradio je nacrt novoga, estetskijega tipa slova, unaprijedivši grafičku opremu knjiga u Hrvatskoj. Izlagao u Zagrebu (1921. i 1938–39), Zürichu (1926), St. Gallenu (1926), Lavovu (1927), Firenci (1927), Barceloni (1928), Londonu (1930). Samostalno izlagao u Samoboru 1956.

LIT.: A. Jiroušek, Vladimir Kirin, Vijenac, 1923. — V. Lunaček, V. Kirin, Hrvatske priče u engleskom divot-izdanju, Obzor, 1924, 297. — Isti, Stari Zagreb, Uz bakrotisak Kirinovih risarija, ibid., 1925, 344. — M. Čurčin, Stari Zagreb, u mapi Nova Evropa, 1925, 11. — B. Gagro, Hrvatska grafika u prvoj polovini XX. stoljeća, u katalogu: Jugoslovenska grafika 1900–1950, Beograd 1978. — G. Gamulin, Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća, I, Zagreb 1987, str. 324–326. R.

KIRINČIĆ, Anton, slikar (Pula, 2. IX. 1912 – Zagreb, 27. II. 1981). Završio studij na Akademiji u Zagrebu 1935 (V. Becić). S K. Hegedušićem slikao freske u Mariji Bistrici 1944. Predavao u Rijeci (Sušak) i na Školi primijenjene umjetnosti u Zagrebu. Slika portrete, mrtve prirode i realističke krajolike iz Zagreba i s otoka Krka (*Ciganče*, *Zaljev Žurkovo*). U novijemu razdoblju kolorit se rasvjetljava, na slikama i akvarelima prevladava lirsko i impresionističko ozračje (*Klimno*, *Dobrinj*). Samostalno izlagao u Zagrebu (1956, 1969), Rijeci (1962) i Krku (1964, 1967). Bavio se drvorezom i primijenjenom grafikom.

Ž. Sa.

KIRINGRAD, gradište SZ od Bovića u Baniji. Brijeg usred močvarnoga terena bio je opasan s više stepeničasto usječenih obrambenih prstenova. Arh. ostaci dokazuju kontinuitet života od neolitika preko ranoslav. doba do sred. XVI. st., kada je na vrhu stajao samo čardak krajiške straže.

KISS, György, madž. kipar (Szászvár, 17. VIII. 1852 – Budimpešta, 19. I. 1919). Studirao od 1875. na Münchenskoj Akademiji. Realistički modelirao arhitektonsku plastiku (budimpeštanski parlament, katedrale u Peču i Ostrogonu), kompozicije, portrete i žanr-prizore. Autor je spomenika Luki Ibršimoviću u Požegi.

KISTANJE, trgovište na cesti Knin–Zadar. Spominje se u srednjem vijeku kao naselje u županiji Luka. U selu Ivoševcima kraj Kistanja ruševine rim. logora → *Burnum*. U nedalekom Čučevu otkopani su ostaci kasnosrednjovj. krkvice, a J od Kistanja, uz rijeku Krku, nalazi se pravosl. manastir → *Krka*.

KIŠ, Dragutin, pejzažni arhitekt (Našice, 18. X. 1924). Diplomirao na Šumarskome fakultetu u Zagrebu (1955). Vodio Centar za pejzažnu arhitekturu Urbanističkoga instituta Hrvatske (1956–87). Izradio je mnogobrojne programe i projekte za uređenje javnih zelenih površina i prirodnog okoliša, od kojih se ističu: oblikovanje pejzaža uz urbanistički plan Conakryja (1962), uređenje okoliša vile »Zagorje« (danas Predsjednički dvori, 1962–64), i memorijalni kompleks Jasenovac (1965), park uz Oršićev dvorac i spomenik Seljačkoj buni u Stubici (1973), tipologija hrvatskih krajolika uz Prostorni plan Hrvatske (1987), obnova povijesnih perivoja (Ivanić-Grad, Našice, Križ, 1994). — Slika akvarele na tragu impresionizma, lirski prozračne s mekim prijelazima (vedute Zagreba, Pariza, ciklusi *Orhideja* i *Marina*). — Samostalno izlagao u Zagrebu (1953, 1981).

BIBL.: *Plantes et plantations urbaines en Afrique Occidentale*, Conakry – Zagreb, 1963; *Zaštita prirodne sredine čovjeka i pejzaža*, Arhitektura, 1971, 111–112; *Pejzaž u aktualnim pitanjima prostornog planiranja i perspektivi razvoja jadranskog područja*, ČIP, 1971, 10; *Spomenički kompleks Jasenovac – pejzažno uređenje*, Hortikultura, 1972, 2; *Stanje i problemi okolice u Zagrebu*, ČIP, 1973, 5; *Zaštita čovjekove okoline u sklopu urbanističkog plana Poreča*, Arhitektura, 1974, 151; *Pejzaži, parkovi i ostale zelene površine u novoj spoznaji vrijednosti regionalnog i urbanističkog planiranja*, Bulletin JAZU, 1978, 45–46. Z. Kol. i R.

KIVEROV, Đorđe, arhitekt (Varšava, 1897 – ?). Arhitekturu diplomirao na Tehničkome fakultetu u Zagrebu. God. 1930–39. radi u Zagrebu s arhitektima J. Korkom i Đ. Krekićem, s kojima projektira i izvodi veći broj zgrada: burze rada u Osijeku, Slavonskome Brodu, Karlovcu i Zagrebu (Ul. kralja Zvonimira 15, 1936), Radnički dom na Trgu kralja Petra